

สี่เหลี่ยมลูกบาศก์กับมิติความสัมพันธ์ในเอเฟซัส 4:13

The Cube and the Dimensions of Relationship in Ephesians 4:13

ดวงสุดา ศรีบัวอ้าย¹

Duangstuda Sribuaai¹

Received: March 19, 2025

Revised: May 7, 2025

Accepted: October 22, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงมิติความสัมพันธ์จากคำสอนเกี่ยวกับการเติบโตถึงขนาดความบริบูรณ์ของพระคริสต์ และเพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่อง “ความสัมพันธ์” ที่สามารถนำไปสู่ความบริบูรณ์ของพระคริสต์ แล้วเกิดการตระหนักรู้และการปรับใช้ได้จริงในชีวิตตามคำสอนในพระคริสตธรรมคัมภีร์เอเฟซัส 4:13 ที่ว่า “จนกว่าเราทุกคนจะบรรลุถึงความเป็นผู้ใหญ่ คือ โตเต็มถึงขนาดความบริบูรณ์ของพระคริสต์” อย่างไรก็ตามการอ่านเอเฟซัสยังไม่สามารถทำให้เห็นภาพจากความหมายของคำว่า “โตเต็มถึงขนาดความบริบูรณ์ของพระคริสต์” ได้อย่างชัดเจน นั่นก็เป็นผลให้การดำเนินชีวิตของคริสเตียนมุ่งเน้นไปเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับพระเจ้า หรือเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับเพื่อนมนุษย์และธรรมชาติที่พระเจ้าทรงสร้างด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น ซึ่งความเข้าใจหรือภาพดังกล่าวเป็นเพียงจุดเริ่มต้นความเข้าใจเรื่องความสัมพันธ์เพราะถ้าคริสเตียนจะบรรลุถึงความเป็นผู้ใหญ่ หรือโตเต็มถึงขนาดความบริบูรณ์ของพระคริสต์ได้นั้นต้องไปถึงการทำให้ความสัมพันธ์ในมิติข้างต้นนั้นมีความสมดุลและกลับไปสู่จุด ๆ เดียวกัน คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับพระเจ้า

การวิเคราะห์ความหมายในบทความนี้จะใช้หลักเกณฑ์ทางศาสนศาสตร์เพื่อศึกษาการตีความหมายพระคัมภีร์ด้วยเหตุผลว่า เป็นวิธีการที่ได้รับการยอมรับจากนักวิชาการทางด้านพระคัมภีร์อย่างกว้างขวาง และเป็นวิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งที่จะทำให้ได้มาซึ่งความหมายแท้จริงที่ผู้เขียนพระคัมภีร์ต้องการจะสื่อสารกับผู้อ่านในขณะนั้น ดังนั้นหลักเกณฑ์ทางศาสนศาสตร์ที่ผู้เขียนจะนำมาใช้ในการศึกษานี้ประกอบไปด้วยทฤษฎีการตีความหมายพระคัมภีร์ ซึ่งศึกษาประวัติศาสตร์เบื้องหลังเกี่ยวกับสถานการณ์ทางสังคมของผู้เขียนและผู้อ่านกลุ่มแรก (คริสเตียนในศตวรรษที่ 1 บริเวณเมืองเอเฟซัสและใกล้เคียง) รวมถึงทำความเข้าใจด้วยบทจากการศึกษาในบริบท และวิเคราะห์ความหมายของข้อความในภาษาเดิม เพื่อสังเคราะห์ความหมายของคำว่า “บรรลุถึงความเป็นผู้ใหญ่” นอกจากนี้ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับเส้นตรงบน “สี่เหลี่ยมลูกบาศก์” ซึ่งเชื่อมโยงแนวคิดจากศาสตร์ทางคณิตศาสตร์ว่า สามารถขยายความเข้าใจทางศาสนศาสตร์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในชีวิตมนุษย์ให้กระจ่างขึ้น ได้แก่ ประการที่ 1 ขยายความเข้าใจประโยค “บรรลุถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน”

¹ อาจารย์ ดอกเตอร์ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000 Professor Dr. McGillvary College of Divinity, Payap University Muang District, Chiang Mai Province 50000 Phone: 092-181-8867 Email: duangstuda_s@payap.ac.th

ว่ามาจากความสัมพันธ์ที่หลากหลายมิติเหมือนส่วนประกอบของเส้นตรงบนสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ ประการที่ 2 มีภาพวิธีการปรับสมดุลของคู่ความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่คริสเตียนจำเป็นต้องปฏิบัติให้ครบทุกด้าน ประการที่ 3 สร้างความตระหนักให้แก่คริสเตียน ผู้ที่เชื่อในพระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้าว่าความสัมพันธ์ที่มีนั้นจำเป็นต้องมีการพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่อง โดยการลดระยะห่างระหว่าง 2 ฝ่าย กล่าวคือการเพิ่มความสัมพันธ์ในแต่ละด้านให้มีความใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้นเพื่อเป้าหมายของการนำกลับไปสู่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างพระเจ้า มนุษย์ และสรรพสิ่งที่พระเจ้าทรงสร้าง และประการที่ 4 มีความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจนสำหรับการอธิบายความหมายพระธรรมเอเฟซัส 4:13 ว่า การที่คริสเตียนมีชีวิตที่บรรลุถึงความเป็นผู้ใหญ่ หรือมีชีวิตเต็มถึงขนาดความบริบูรณ์ของพระคริสต์นั้นหมายถึงอะไร

คำสำคัญ: สี่เหลี่ยมลูกบาศก์ พระคริสตธรรมคัมภีร์ ความสัมพันธ์

Abstract

This academic article aims to demonstrate the dimensions of “relationship” from the teachings regarding growth into the fullness of Christ, to foster an understanding of “relationship” that can lead to the fullness of Christ, and to promote awareness and practical application according to biblical teachings, Ephesians 4:13, states, “Until we all reach the unity of faith and in the knowledge of the Son of God and become mature, attaining to the whole measure of the fullness of Christ.” This verse read in isolation, however, fails to clearly relay the meaning of reaching the fullness of Christ. It results in a picture of Christian’ lives focusing mainly on the relationship between themselves and God, or solely on the relationship between themselves and fellow humans and the natural world created by God, but only in one dimension. Such an understanding or image is just the beginning of understanding relationships, because if Christians are to attain spiritual maturity or reach the fullness of Christ, they must achieve a balance in those relationships and return to a single point - that is, unity with God.

In this article, the author conducts an interpretive analysis using theological principles, a method widely accepted by biblical scholars to grasp the true meaning intended by biblical writers for their original readers. Therefore, the theological criteria used in this study includes biblical interpretation theories, which examine the historical background concerning the social circumstances of the original writers and readers (first- century Christians in Ephesus and vicinity), and also considers the text within its context and analyzes meanings of the words in the original language. In synthesizing the meaning of the phrase “attain to maturity,” the author also presents a concept involving a straight line on a “cube” (a three-dimensional square), linking ideas

from mathematical sciences to clarify theological understanding of relationships in human life. This analysis includes: (1) extending the understanding of the phrase “reach unity” as stemming from diverse relationship dimensions, similar to the components of a straight line on a cube. (2) visualizing methods to balance various relationships that Christians need to practice comprehensively in all aspects. (3) creating awareness among Christians that the relationships they hold require continuous development; that is, reducing the distance between two parties by increasing closeness in each relationship, aiming to restore unity among God, humans, and all creation; and (4), providing an accurate and clear comprehension of Ephesians 4:13, particularly in explaining what it signifies for Christians to achieve maturity or the fullness of Christ in their lives.

Keywords: Cube, Christian Scriptures, Relationships

บทนำ

ในมุมมองทั่วไป เราอาจมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้า มนุษย์ และธรรมชาติเป็นเรื่องที่แยกจากกันและดำเนินไปในส่วนต่าง ๆ โดยไม่เกี่ยวข้องกัน แต่หากเราใส่ใจและพยายามเข้าใจอย่างแท้จริงจะพบว่า ความสัมพันธ์ในแต่ละด้านนั้นล้วนสำคัญและเชื่อมโยงกันอย่างแนบแน่นเพราะหากสามารถดำเนินชีวิตให้ครบถ้วนตามหลักคำสอนในเอเฟซัส 4:13 (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2554) ได้นั้นจะนำพาเราให้กลับสู่สภาวะความสัมพันธ์เดิมที่พระเจ้าได้ทรงตั้งไว้ตั้งแต่ตอนสร้างโลกคือ ความสมดุลและกลมกลืนระหว่างพระเจ้า มนุษย์ และธรรมชาติ ความเชื่อของผู้นับถือศาสนาแบบเทวนิยมหรือแบบชาวคริสต์ เช่น นักคณิตศาสตร์บางคนเห็นว่า มนุษย์อาศัยอยู่ในโลกที่ล้อมรอบด้วยรูปทรงทางคณิตศาสตร์ซึ่งเป็นการเปิดเผยของพระเจ้าที่ปรากฏอยู่ทั่วไปในสิ่งที่มนุษย์สามารถรับรู้และสัมผัสได้ด้วยด้วยความเชื่อของคริสเตียนที่มองเห็นว่า พระเจ้าคือ แหล่งกำเนิดของสิ่งมีชีวิตและมีพลังอำนาจสูงสุดในการครอบครองโลกที่สร้างขึ้น พระองค์มีพระประสงค์ให้สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นทั้งหมดมีความสัมพันธ์อันดีกับพระองค์

ในแนวคิดทางศาสนาคริสต์ ความสัมพันธ์ถือเป็นหัวใจสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า เช่น ในหนังสือของ Helmut Gollwitzer ที่นำงานเขียนของ Karl Barth ซึ่งเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์และสิ่งสร้าง (Bromiley & Gollwitzer, 1997) ตัวอย่างของแนวคิดนี้ปรากฏในจดหมายฝากของท่านเปาโลถึงคริสตจักรในเมืองเอเฟซัสและคริสเตียนในบริเวณเอเชียไมเนอร์ ซึ่งเป็นจดหมายเวียนที่ส่งไปยังคริสตจักรหลายแห่งในบริเวณใกล้เคียงเพื่อให้คริสเตียนเหล่านั้นตระหนักถึงความผูกพัน และความสัมพันธ์ที่พวกเขาควรพึงมีต่อกันในฐานะผู้เชื่อในพระเจ้าองค์เดียวกัน รวมทั้งความสัมพันธ์กับธรรมชาติซึ่งพระเจ้าทรงสร้างขึ้น และแนวคิดนี้สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตจริง เพื่อการเติบโตในความบริบูรณ์ของพระคริสต์ และคำสอนในพระธรรมเอเฟซัส 4:13 เน้นย้ำความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างธรรมิกชนภายในคริสตจักร ซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน การเข้าใจและ

มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเป็นสิ่งสำคัญ ตัวอย่างเช่น ในพระธรรมเอเฟซัส 3:18 "ข้าพเจ้าทูลขอให้ท่านสามารถเข้าใจร่วมกับบรรดาคริสตชนทั้งหมดถึงความกว้าง ความยาว ความสูง และความลึก" (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2554) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของความสัมพันธ์ที่กว้างไกลและลึกซึ้งในชุมชน การสร้างความสัมพันธ์เช่นนี้จะช่วยให้คริสเตียนเข้าใจธรรมชาติและความสัมพันธ์ของตนเองกับผู้อื่นมากขึ้น

ในด้านการทำความเข้าใจพระธรรมเอเฟซัส สี่เหลี่ยมลูกบาศก์เป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถช่วยให้คริสเตียนมองเห็นความหมายได้อย่างชัดเจนมากขึ้น คล้ายกับเส้นตรงหลายเส้นที่ประกอบกันเป็นสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ ซึ่งแต่ละเส้นต่างก็เริ่มต้นจากจุดเดียวกัน แล้วลากออกไปในแต่ละด้าน สะท้อนให้เห็นถึงเส้นทางของความสัมพันธ์ที่ดีและไม่ดี ในชีวิตของเราความสัมพันธ์เหล่านี้เป็นอย่างไร สามารถเปรียบเทียบความสัมพันธ์ดีหรือไม่ดี ได้จากระยะห่างน้อยหรือห่างมาก หากห่างมากความใกล้ชิดจะไม่มี และความสัมพันธ์เหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามการดำเนินชีวิต การใช้ภาพสี่เหลี่ยมลูกบาศก์จะช่วยให้เราเข้าใจและมองเห็นภาพรวมของความสัมพันธ์ในมิติต่าง ๆ ได้ชัดเจนขึ้น เพื่อให้เข้าใจในความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นรูปธรรมชัดเจนขึ้น ผู้เขียนเห็นว่า ศาสตร์ในด้านคณิตศาสตร์ก็มีความเกี่ยวข้อง และสามารถสนับสนุนความเข้าใจในแง่ศาสนศาสตร์ได้เช่นเดียวกับแนวคิดในบทความที่เสนอเกี่ยวกับ "ความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงเรขาคณิต (เช่น สี่เหลี่ยมลูกบาศก์) กับความเชื่อทางศาสนาและทฤษฎีในด้านสถาปัตยกรรม" ซึ่ง Bootsma (2016) นักสถาปนิกคริสเตียนได้ศึกษาและเสนอว่า สี่เหลี่ยมลูกบาศก์เป็นส่วนหนึ่งจากการเปิดเผยของพระเจ้าต่อโมเสส โดยอ้างอิงจากพระธรรมอพยพที่พระเจ้าสั่งให้โมเสสสร้างพลับพลาซึ่งมีรูปทรงเป็นสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ ผู้เขียนเห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าว โดยใช้เส้นตรงภายในรูปทรงนี้เป็นสัญลักษณ์ของความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เป็นส่วนประกอบ ทำให้คริสเตียนเติบโตไปถึงความบริบูรณ์ของพระคริสต์ ซึ่งช่วยทำให้เข้าใจได้ผ่านรูปทรงของสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ กล่าวคือ เส้นตรงแนวตั้งแทนความสัมพันธ์จากพระเจ้า เส้นตรงแนวนอนแทนความสัมพันธ์ของมนุษย์ และเส้นตรงที่ลากทแยงแทนความสัมพันธ์กับธรรมชาติ

บทความนี้จะทำให้เกิดความเข้าใจความหมายเอเฟซัส 4:13 และมีภาพคำว่า “บรรลู่ถึงความเป็นผู้ใหญ่” คือ โตเต็มถึงขนาดความบริบูรณ์ของพระคริสต์ รูปแบบความสัมพันธ์ได้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น การศึกษาและเปรียบเทียบระยะห่างระหว่างจุดตัดของเส้นตรงต่าง ๆ จะช่วยวิเคราะห์ความหมายของความสัมพันธ์ในรูปแบบมิติที่แตกต่างกัน การวัดระยะห่างระหว่างจุดตัดของเส้นตรงสะท้อนถึงสภาพความสัมพันธ์ หากมีระยะห่างมาก หมายถึง ความสัมพันธ์ห่างเหิน ในทางกลับกันระยะห่างที่น้อยแสดงถึงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดที่จะนำชีวิตคริสเตียนไปสู่การปรับปรุงความสัมพันธ์ดังกล่าวผ่านคำสอนที่มีอยู่ในพระคัมภีร์ ซึ่งชี้แนะแนวทางในการลดระยะห่างหรือสร้างระยะที่มีความสมดุลในความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นเพื่อปลายทางอยู่ที่รูปของสี่เหลี่ยมลูกบาศก์นั่นเอง

ดังนั้น เมื่อทราบถึงปัญหาและความสำคัญของความหมายเรื่องความสัมพันธ์ในเอเฟซัส บทที่ 4:13 แล้ว ผู้เขียนจึงสนใจที่จะศึกษาและนำเสนอแนวคิดและวิธีการต่าง ๆ ตามลำดับ ได้แก่ 1) เบื้องหลังด้านประวัติศาสตร์และความหมายของพระธรรมเอเฟซัส 4:13 โดยศึกษาถึงประวัติศาสตร์เบื้องหลัง ความหมายของคำในภาษาเดิม ความสัมพันธ์ของข้อความที่ศึกษากับข้อความอื่น ๆ ที่ปรากฏ

ในพระธรรมเอเฟซัสทั้งหมดที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดียิ่งขึ้น 2) แนวคิดเรื่องสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ ความหมายของเส้นตรงต่าง ๆ 1D 2D 3D เทียบกับลักษณะรูปแบบความสัมพันธ์ในพระธรรมเอเฟซัส และ 3) การอ้างอิงทฤษฎี ผลงานทางวิชาการที่ยืนยันเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคณิตศาสตร์และเทววิทยา โดยผู้เขียนหวังว่าจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจถึงความสำคัญของความสัมพันธ์ในคำสอนของศาสนาคริสต์ และการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพระเจ้า มนุษย์ และธรรมชาติที่พระเจ้าทรงสร้างขึ้นอย่างมีเป้าหมายสู่ความสมบูรณ์ เช่นเดียวกับที่พบใน “สี่เหลี่ยมลูกบาศก์”

เนื้อหา

1. ภูมิหลังและความหมาย

“เปาโล” ผู้เขียนพระธรรมเอเฟซัสแล้วส่งให้คริสตจักรในเมืองเอเฟซัสและคริสตจักรในเมืองอื่น ๆ ที่อยู่บริเวณใกล้เคียง พระธรรมเอเฟซัสนี้มีรูปแบบคล้ายจดหมายเวียนที่ส่งข้อความเดียวกันไปยังผู้อ่านในถิ่นอาศัยที่แตกต่างกันเพื่อเน้นย้ำความเข้าใจที่จะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันหรือเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความเข้าใจดังกล่าวนี้เป็นที่ยอมรับท่ามกลางนักวิชาการด้านพระคัมภีร์ส่วนใหญ่อย่างชัดเจน (Charpentier, 1981; Eaton, 2020; Kümmel, 1965; Mack, 2012) เปาโลเป็นบุคคลที่มีโอกาสเดินทางไปพบปะรู้จักกับชาวเมืองเอเฟซัสและเขียนจดหมายส่งกลับไปถึงพวกเขา ในช่วงปี ค.ศ. 58 - 63 เปาโลถูกจองจำในคุกที่กรุงโรม เขาต้องการส่งจดหมายเวียนให้กับคริสเตียนชาวต่างชาติที่อยู่ในคริสตจักรเมืองเอเฟซัสและคริสตจักรในบริเวณใกล้เคียงเพื่อหนุนใจให้ผู้อ่านเกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความสัมพันธ์ รัก และระลึกถึงกันและกันเหมือนกับว่าพวกเขาเป็นอวัยวะในร่างกายเดียวกัน โดยมีพระเยซูคริสต์ทรงเป็นศีรษะของร่างกายนี้ ดังที่บันทึกไว้ในพระคัมภีร์ว่า “จงพยายามรักษาความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันที่มาจากพระวิญญาณนั้น โดยมีสันติภาพเป็นเครื่องผูกพัน มีกายเดียว และมีพระวิญญาณองค์เดียว...ทรงทำการผ่านสรรพสิ่งและทรงอยู่ในทุกคน” (อฟ. 4:3-6) (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2554) ดังนั้นวัตถุประสงค์ของข้อพระคัมภีร์ตอนนี้จึงไม่ต่างจากวัตถุประสงค์ของพระธรรมเอเฟซัสทั้งเล่ม กล่าวคือ การคิดถึงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่เชื่อในพระเยซูคริสต์เหมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน

นักวิชาการทางพระคัมภีร์ เช่น Frank J. Cross, E. Raymond และ C. Greenfield อธิบายว่าพระธรรมเอเฟซัสในบทที่ 4:13 (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2554) เป็นส่วนที่เปาโลนำมาจากบทเพลงสรรเสริญ (Hymn) ของคริสเตียน ยอมรับแล้วส่งต่อกันมา (Oral Tradition) และแทรกไว้ระหว่างข้อที่ 12 และ 14 (Cross et al., 1974) เรื่องการสร้างความสัมพันธ์เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยแบ่งออกเป็นประเด็นสำคัญ 3 เรื่อง ได้แก่ ความเชื่อ-ความรู้ ความเป็นผู้ใหญ่ และความบริบูรณ์ในพระคริสต์ ดังคำอธิบายต่อไปนี้

1.1 ความหมายเอเฟซัส 4:13ก จงกว่าเราทุกคนจะบรรลุถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในความเชื่อและในความรู้ถึงพระบุตรพระเจ้า (εις την ενότητα της πίστεως και της επγνωσεως του υιου του Θεου)

ผู้เขียนพระคัมภีร์ตอนนี้เลือกใช้วรรณกรรมของรูปประโยคภาษากรีกที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าข้อความที่ตามมาหลังจากนี้เป็นเรื่องของผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น แต่ไม่ได้เน้นเวลาแน่นอนว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในความเชื่อและความรู้ การบรรลุถึงความเป็นผู้ใหญ่หรือการเติบโตที่เต็มถึงขนาดความบริบูรณ์ในพระคริสต์ (Abbott, 1974) อย่างไรก็ตามข้อความในตอนต้นของประโยคที่กล่าวถึงการบรรลุถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างความเชื่อกับความรู้ถึงพระบุตรของพระเจ้านั้น เป็นเหมือนกับการเคลื่อนตัวไปข้างหน้าเพื่อไปยังเป้าหมาย แม้ว่าจะมีคำที่บ่งบอกถึงความยากในการไปถึง คือ “บรรลุ” ดังที่พบว่ามีการใช้คำว่า “บรรลุ” เริ่มต้นในสิ่งที่ต่างกันอยู่ 2 แห่ง อธิบายกันว่า คำ ๆ นี้ถือเป็นคำที่ยากและท้าทายสำหรับคริสเตียนในการดำเนินชีวิตตามคำบอก ยากแต่มีเป้าหมายที่ชัดเจน และจะประสบความสำเร็จวันหนึ่งในอนาคตอย่างแน่นอน กล่าวคือ เปาโลกำลังร้องขอให้คริสเตียนในเมืองเอเฟซัสทำในสิ่งที่จะเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงในชีวิตของพวกเขาโดยให้ทำอย่างต่อเนื่องและมีความหวัง (Barth, 1974) เปาโลรับทราบปัญหาเรื่องความสัมพันธ์ และเขาก็ใช้ประสบการณ์ของตนเองที่เคยก้าวผ่านเรื่องการมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับคนรอบข้างมาแล้ว ด้วยการที่เคยข่มเหงและกระทำการรุนแรงต่อผู้อื่น (อฟ. 1:13ก) ในตอนนี้เขาจึงท้าทายว่า เขาใช้ความเชื่อและความรักซึ่งมีอยู่ในพระเยซูคริสต์เป็นหลักสำหรับการดำเนินชีวิตและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีทั้งต่อเพื่อนมนุษย์ (อฟ. 3, 5) และธรรมชาติ (อฟ. 1:10; 4:10)

1.2 ความหมายเอเฟซัส 4:13ข บรรลุถึงความเป็นผู้ใหญ่ (εἰς ἄνδρα τελείον)

ภาษากรีกทั้ง 3 คำนี้ปรากฏอยู่ด้วยกันเพียง 2 แห่งในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ ซึ่งนอกจากในจดหมายถึงคริสตจักรในเมืองเอเฟซัสแล้ว ในอีกแห่งหนึ่งที่เปาโลเขียนคือ จดหมายถึงคริสตจักรในเมืองโคโลสี ตรงนี้ถือว่าเป็นนัยยะที่ทำให้ความหมายของข้อความตอนนี้มีความพิเศษเฉพาะสำหรับคริสตจักรทั้งในเมืองเอเฟซัสและเมืองโคโลสี กล่าวคือคริสตจักรทั้งสองตั้งอยู่ไม่ไกลจากกัน เป็นเสมือนเพื่อนบ้านของกันและกัน ความหมายของคำกรีก τελείον (Teleion) อยู่ในรูปของคำคุณศัพท์ เอกพจน์ เพศชาย ขยายคำว่า ἄνδρα มีความหมายว่า ทั้งสมบูรณ์ (Perfect) หรือเป็นผู้ใหญ่ (Mature) ปรากฏอยู่เพียง 5 ครั้ง คือ 1โครินธ์ 1:26 1โครินธ์ 14:20 พิลิปปี 3:15 เอเฟซัส 4:13 และโคโลสี 1:28 ทุกตอนล้วนอธิบายถึงความสมบูรณ์หรือความเป็นผู้ใหญ่ ในเอเฟซัสเปรียบเทียบให้เป็นภาพของคริสตจักรที่เติบโตจนเป็นผู้ใหญ่ กล่าวคือ มีสมาชิกทุกคนบรรลุถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (Arndt & Gingrich, 1952) เปาโลได้ใช้เครื่องมือวัดที่บอกเป้าหมายของความสำเร็จ โดยคริสเตียนต้องมีการเติบโตไปจนกระทั่งการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ในภาษากรีก การเติบโตไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ มักใช้ในการบริบทของการชมเชย ยกย่อง คนที่มีคุณลักษณะเพียบพร้อมด้านคุณธรรม ความรับผิดชอบ ดังนั้นการเติบโตในตอนนี้ไม่ได้มีความหมายแค่การเติบโตที่มองเห็นด้วยสายตา เพราะเปาโลเปรียบเทียบการเติบโตของคริสตจักรที่ต้องดำเนินไปเหมือนการเติบโตตั้งแต่เด็กไปเป็นผู้ใหญ่ และการเติบโตของคริสตจักรหมายถึงทุก ๆ คนที่อยู่ในคริสตจักรต้องมีการเติบโตในชีวิตส่วนตัวควบคู่ไปด้วย (Eaton, 2020) คือ การเติบโตด้านความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ก่อนที่จะถูกเรียกว่าเป็นผู้ใหญ่ คน ๆ นั้นต้องบรรลุถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันมาก่อน (อฟ. 4:13ก) จนกว่าจะเรียกได้ว่าเป็นความสัมพันธ์ที่สะท้อนความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันแบบไม่แตกแยกแม้ว่าทุกคนจะมีความแตกต่างเรื่องความสัมพันธ์ในคริสต์ศาสนา

ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากเพราะเป็นคำสอนหนึ่งในพระคริสตธรรมคัมภีร์ ตั้งแต่ในพระธรรมปฐมกาลที่บันทึกเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า มนุษย์และสรรพสิ่งในธรรมชาติ (สัตว์ ต้นไม้ สิ่งมีชีวิตอื่น ๆ) ที่เกิดขึ้นจากการทรงสร้างของพระเจ้า (ปฐมก. 1 - 2) อีกทั้งคำสอนเรื่องความสัมพันธ์ยังสอดแทรกอยู่ในพระคัมภีร์ที่เรียกว่า พันธสัญญาเดิมและพันธสัญญาใหม่หลาย ๆ ตอน ซึ่งในความคิดเห็นของผู้เขียน หากจะศึกษาลงไปให้ลึกแล้ว งานเขียนในพระคัมภีร์ล้วนแต่เป็นคำสอนที่มุ่งเน้นไปยังเรื่องของการทำเพื่อปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ที่ไม่ดีให้กลับมาดีหรือกลับมามีความสัมพันธ์ที่เหมือนเดิมทั้งสิ้น ความเข้าใจคำสอนดังกล่าวเพื่อจะนำไปสู่การดำเนินชีวิตที่พาไปสู่ผลการทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพระเจ้ายกกับมนุษย์ มนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับสรรพสิ่งในธรรมชาติ เมื่อพระเจ้าตรัสว่า “คืนักร” หรือในพระธรรมเอเฟซัส 4:13 ที่บอกว่าให้ “โตเต็มถึงขนาดความบริบูรณ์ของพระคริสต์” ก็เพื่อให้คริสเตียนในเมืองเอเฟซัสตั้งเป้าหมายการเติบโตของชีวิตคริสเตียนไปที่เรื่องของการมีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในคริสตจักรเดียวกันและความสัมพันธ์ระหว่างคริสตจักรกับคริสตจักรอื่น ๆ ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงในขณะนั้นด้วยเช่นกัน ความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นความสัมพันธ์ที่ต้องเติบโตต่อไปแบบมีเป้าหมายในรูปแบบที่มีจุดวัดความสำเร็จอยู่ที่ปลายทาง ด้วยการใช้คำว่า “ขนาดความบริบูรณ์ของพระคริสต์” หรือ “เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน” (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2554)

1.3 ความหมายเอเฟซัส 4:13 เต็มถึงขนาดความบริบูรณ์ของพระคริสต์ (ἡλικίας του πληρωματος του Χριστου)

ความหมายของพระธรรมเอเฟซัสในตอนนี้เป็น ภาพรวมของคริสตจักร เปาโลเลือกใช้คำกรีก ἡλικίας (Helikias) ที่มาจากรากศัพท์คำว่า ἡλικία (Helikia) หมายถึง คริสเตียนที่ประสบความสำเร็จหรือมีความบริบูรณ์แบบของพระคริสต์ (Arndt & Gingrich, 1952) โดยในพระคัมภีร์ใช้เพียงคำว่า “บริบูรณ์” ที่อาจทำให้ไม่เห็นภาพ อย่างไรก็ตามเปาโลได้นำคำว่า “ของพระคริสต์” มาต่อท้ายเพื่อช่วยให้ผู้อ่านในคริสตจักรเมืองเอเฟซัสเกิดภาพความเข้าใจว่า เป็นระดับสูงสุดของการเติบโต นั่นก็คือการพัฒนาความสัมพันธ์กับพระเจ้า มนุษย์ และธรรมชาติไปจนกระทั่งเหมือนพระเยซูคริสต์ ดังที่พระเยซูคริสต์ทรงมีความสัมพันธ์กับพระเจ้า เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพระเจ้า (ยน. 14:10) และพระเยซูคริสต์ก็ยังแสดงให้เห็นว่า พระองค์มีความสัมพันธ์ที่ดีทั้งกับมนุษย์และธรรมชาติ (คส. 1:15, 17) และเพื่อสะท้อนกระบวนการเติบโตที่ต้องดำเนินไปเรื่อย ๆ ไม่มีที่สิ้นสุดจนถึงการเข้าถึงความบริบูรณ์ของพระเยซูคริสต์ และยังเป็นภาพการเติบโตในระดับคริสตจักรว่าต้องเป็นอย่างไรด้วยเช่นกัน นั่นก็หมายถึงคริสตจักรที่ต้องเติบโตไปจนถึงความเป็นผู้ใหญ่เต็มที่ ประกอบไปด้วยส่วนของความสัมพันธ์อันดีและถูกต้องของสมาชิกแต่ละคนในคริสตจักร รวมไปถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างคริสตจักรและคริสตจักร เนื่องจากเปาโลใช้คำว่า “ขนาดความบริบูรณ์ของพระคริสต์” (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2554)

2. แนวคิดเรื่องสี่เหลี่ยมลูกบาศก์

จากความหมายของพระธรรมเอเฟซัส 4:13 ทำให้ทราบว่า การใช้สี่เหลี่ยมลูกบาศก์เป็นภาพเปรียบเทียบเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ในพระคริสตธรรมคัมภีร์นั้นเป็นแนวคิดที่น่าสนใจและช่วยให้เข้าใจถึงมิติของความสัมพันธ์ที่พระเจ้าทรงกำหนดไว้ได้อย่างชัดเจน ดังจะเห็นได้จากภาพจุดหนึ่งจุดที่แทน

ความสัมพันธ์ที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างพระเจ้า มนุษย์ กับสรรพสิ่ง และได้เปลี่ยนแปลงเกิดระยะห่างระหว่างกันกลายเป็นเส้นตรง ผู้เขียนขอกำหนดการนิยามในบทความนี้เกี่ยวกับองค์ประกอบของเส้นตรงของรูปทรงสี่เหลี่ยมลูกบาศก์เพื่อแทนคู่ความสัมพันธ์ ดังนี้

2.1 องค์ประกอบของสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ในการอธิบายความสัมพันธ์

1D: คู่ความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์

เส้นที่ลากจากจุดบนเส้นตรงแนวตั้งไปยังจุดที่อยู่บนเส้นตรงแนวนอน แสดงถึงความสัมพันธ์ที่สำคัญและพื้นฐานที่สุด ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่พระเจ้าทรงเรียกให้มนุษย์มีความรักและเชื่อมโยงกับพระองค์

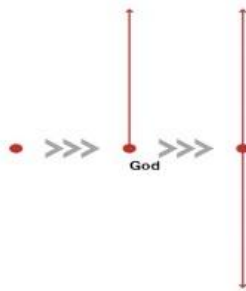

Figure 1 Vertical Line

2D: คู่ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

เส้นที่ลากจากจุดบนเส้นตรงแนวนอนไปยังจุดที่อยู่บนเส้นตรงแนวนอนอีกเส้น แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกันเอง ความรักและการเข้าหากันระหว่างผู้คน เป็นสิ่งที่พระเจ้าทรงต้องการให้มีในสังคม

Figure 2 Horizontal Line

3D: คู่ความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับธรรมชาติ หรือมนุษย์กับธรรมชาติ

เส้นที่ลากทะแยงจากจุดตัดของเส้นตรงแนวตั้งและเส้นตรงแนวนอน ไปยังจุดตัดระหว่างเส้นตรงแนวตั้งกับเส้นตรงแนวนอนอื่น ๆ แสดงถึงความเชื่อมโยงที่ครบถ้วนระหว่างพระเจ้า มนุษย์ และธรรมชาติ ซึ่งเป็นการสร้างสมดุลในความสัมพันธ์ทั้งสามด้านนี้

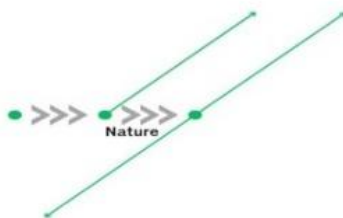

Figure 3 Digonal Line

4D: ความสัมพันธ์ในระดับครอบครัวและสังคม

สี่เหลี่ยมลูกบาศก์ที่เกิดขึ้นหลายหน่วยรวมกัน แสดงถึงความสัมพันธ์ในระดับที่กว้างขึ้น เช่น ความสัมพันธ์ในครอบครัว หรือเป็นความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน และระหว่างสังคม

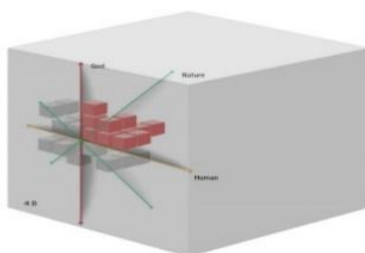

Figure 4 The Relationship between Cubes

ดังนั้น การใช้สี่เหลี่ยมลูกบาศก์ในการแสดงความสัมพันธ์นี้ช่วยทำให้เห็นภาพที่ชัดเจนว่า แต่ละมิติของความสัมพันธ์มีความสำคัญและเชื่อมโยงกันอย่างไร ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์แรกเริ่มที่พระเจ้าทรงต้องการให้เกิดขึ้นในโลก นอกจากนี้ยังช่วยให้มนุษย์ทุกคนเข้าใจเรื่องการรักษาความสมดุลในแต่ละด้านของความสัมพันธ์ที่มีอยู่ในชีวิตตนเอง และความสัมพันธ์ในระดับหน่วยที่ใหญ่ขึ้นตามลำดับ

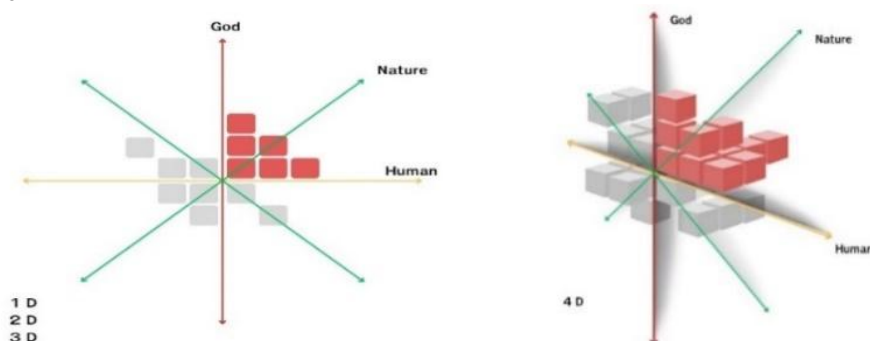

Figure 5 Cross-sectional View of the Relationship between Cubes

2.2 การสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างคณิตศาสตร์และเทววิทยา

การเชื่อมโยงระหว่างศาสตร์ทางคณิตศาสตร์และเทววิทยาเป็นหัวข้อที่น่าสนใจและมีความหมายลึกซึ้ง ซึ่งบทความของ Philip J. Davis และ Ladislav Kvasz ช่วยเน้นความสำคัญของการเรียนรู้และการเข้าใจทั้งสองสาขานี้ร่วมกัน (Davis, 2004; Kvasz, 2004) ความสัมพันธ์ระหว่างคณิตศาสตร์และความเชื่อ Davis วิเคราะห์ว่า คณิตศาสตร์ไม่ใช่เพียงเครื่องมือในการศึกษาโลก แต่ยังสะท้อนถึงหลักการทางเทววิทยา โดยความคิดและรูปแบบทางคณิตศาสตร์บางอย่างสามารถเข้ากันได้กับความเชื่อของศาสนา เช่น การสร้างอวกาศและเวลาที่สามารถศึกษาได้ด้วยคณิตศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน การใช้คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวันช่วยให้เราเข้าใจโลกและสะท้อนเรื่องราวของการสร้างและความซับซ้อนของชีวิต การใช้คณิตศาสตร์ทำให้เราเห็นถึงการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของมนุษย์กับธรรมชาติ และอื่น ๆ อีกหลายแง่มุมของเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างศาสตร์ ทั้งสองนี้

อย่างไรก็ตาม Davis (2004) เน้นความสำคัญของการตั้งคำถามที่เชื่อมโยงทั้งสองด้าน การตั้งคำถามในคณิตศาสตร์ช่วยให้เราเข้าใจความจริงทางเทววิทยาได้ดีขึ้น และสามารถสื่อสารความหมายที่ซับซ้อนเกี่ยวกับความเชื่อและคุณค่าของชีวิต ดังที่บทความนี้มองเห็นว่า หากเรานำความหมายของเอเฟซัส 4:13 (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2554) มาอธิบายด้วยหลักคิดทางคณิตศาสตร์ จะช่วยให้เข้าใจได้ชัดเจนและเห็นภาพรูปแบบของการเติบโตด้านการสร้างความสัมพันธ์ ที่เป็นความหมายของการเติบโตเพื่อไปสู่ขนาดความบริบูรณ์ของพระคริสต์

นอกจากนั้นแนวคิดของ Ladislav Kvasz โดย Kvasz (2004) ให้ความสำคัญกับบทบาทของคณิตศาสตร์ในการเปิดเผยโครงสร้างของสรรพสิ่งที่พระเจ้าสร้างขึ้น ทำให้มนุษย์เข้าใจการมีอยู่ของพระเจ้าที่ไม่มีรูปลักษณะที่ชัดเจนแต่สามารถมองเห็นได้ในธรรมชาติ เขายังกล่าวว่า คณิตศาสตร์ช่วยสื่อสารความเข้าใจทางเทววิทยาให้ชัดเจนขึ้น โดยยกตัวอย่างการใช้คณิตศาสตร์ในการอธิบายความหมายเชิงจิตวิญญาณเกี่ยวกับการมีอยู่และความจริงอันสูงสุด

การนำแนวคิดของทั้ง Davis และ Kvasz มารวมกันจะช่วยให้เราเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้า มนุษย์ และธรรมชาติในรูปแบบโครงสร้างที่มีความชัดเจน สี่เหลี่ยมลูกบาศก์สามารถเห็นถึงภูมิทัศน์ที่ซับซ้อนและเชื่อมโยงทั้งสามด้านนี้ 4D สี่เหลี่ยมลูกบาศก์แสดงถึงความสัมพันธ์ในระดับครอบครัวและสังคม โดยที่แต่ละมิติที่พูดถึงนั้นอยู่ภายในโครงสร้างเดียวกัน ซึ่งจำเป็นต้องรักษาความสมดุลในการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า รวมถึงธรรมชาติ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคณิตศาสตร์และเทววิทยาทำให้เรามีมุมมองที่ลึกซึ้งขึ้นเกี่ยวกับโลกและการดำรงอยู่ของมนุษย์ผ่านการศึกษาทั้งสองศาสตร์นี้ ไม่เพียงแต่ช่วยให้เราเข้าใจความสัมพันธ์ในระดับบุคคล (ตนเอง) ที่มีกับพระเจ้าและสิ่งอื่น ๆ ในจักรวาล แต่ยังส่งเสริมการเรียนรู้และการสำรวจในระดับจิตวิญญาณเพื่อนำไปถึงเป้าหมายของการรักษาความสมดุลของทุกด้านที่เป็นองค์ประกอบของสี่เหลี่ยมลูกบาศก์อีกด้วย

3. คำสอนเรื่องความสัมพันธ์กับแนวคิดเรื่องสี่เหลี่ยมลูกบาศก์

3.1 ความสัมพันธ์ที่พระเจ้าเริ่มต้นไว้ในการทรงสร้าง

ความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้า มนุษย์ และสรรพสิ่ง ภาพเรื่องราวในพระคริสตธรรมคัมภีร์เกี่ยวกับการสร้างของพระเจ้าแต่เริ่มแรกเปรียบเสมือนภาพของจุดที่รวมเอามนุษย์ ธรรมชาติ เข้าไว้ในพระเจ้าด้วยการมีความสัมพันธ์ที่ดีตามพระประสงค์ที่ปรากฏในการทรงสร้างของพระเจ้า ด้วยการมีความสัมพันธ์ที่ดีปราศจากกระยะห่าง แต่พระธรรมปฐมกาลนำเสนอการแตกสลาย การเปลี่ยนแปลงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ายกกับมนุษย์และสรรพสิ่ง เช่น ปฐมกาล 3:8 เวลาเย็นวันนั้นเขาทั้งสองได้ยินเสียงพระยาเวห์พระเจ้าเสด็จดำเนินอยู่ในสวน ชายนั้นก็บอกรยาของเขาจึงซ่อนตัวอยู่ในหมู่ต้นไม้กลางสวน ให้พ้นจากพระพักตร์พระยาเวห์พระเจ้า ปฐมกาล 3:17 พระองค์จึงตรัสแก่ชายนั้นว่า “เพราะเหตุเจ้าเชื่อฟังคำพูดของภรรยาและกินผลจากต้นไม้ที่เราสั่งไม่ให้กินผลจากต้นไม้ นั้น แผ่นดินจึงต้องถูกสาปเพราะเจ้า เจ้าจะต้องหากินบนแผ่นดินด้วยความทุกข์ลำบากตลอดชีวิต” (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2554) ภาพความสัมพันธ์ที่ถูกเปลี่ยนแปลงไปมีระยะห่างที่เป็นเหมือนช่องว่าง (จากเดิมที่รวมเอาพระเจ้า มนุษย์ และสรรพสิ่งเข้าด้วยกันเป็นเสมือนจุด ๆ เดียวกัน) กลายเป็นเส้นตรงที่มีระยะห่างระหว่างกันและกัน ดังที่จะอธิบายภาพเปรียบเทียบความหมายของความสัมพันธ์ในเส้นตรงแต่ละเส้นในสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ และสี่เหลี่ยมลูกบาศก์เปรียบเสมือนภาพของความสัมพันธ์ที่เกิดการปรับเปลี่ยนไปจากเดิม จากจุด ๆ เดียวขยายออกเป็นภาพของกล่องสี่เหลี่ยมลูกบาศก์²

3.1.1 ความสัมพันธ์แนวตั้ง (1D) จากบนลงล่าง คือ ความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ายกกับมนุษย์ ดังที่ปรากฏในพระธรรมปฐมกาล จากการทรงสร้างในปฐมกาลบทที่ 1 - 2 จากเนื้อหา 2 บทนี้ มีหลายตอนที่แสดงให้เห็นคำหรือข้อความที่แทนความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพระเจ้ายกกับมนุษย์ พระเจ้าในฐานะผู้สร้าง มนุษย์ในฐานะผู้ถูกสร้างและรับมอบอำนาจในการครอบครองและปกครอง เช่น ในพระธรรมปฐมกาล 1:26 แล้วพระเจ้าตรัสว่า “ให้เราสร้างมนุษย์ตามฉายาของเรา ตามอย่างของเราให้ครอบครองฝูงปลาในทะเล ฝูงนกในท้องฟ้า และฝูงสัตว์ใช้งาน ให้ปกครองแผ่นดินโลกทั้งหมด และสัตว์เลื้อยคลานทุกชนิดบนแผ่นดินทั้งหมด” (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2554)

ความสัมพันธ์แรกปรากฏในแนวตั้ง คือ ความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ายกกับมนุษย์เพื่อนำความสัมพันธ์ที่สูญเสียไปกลับคืนมา เปาโลอธิบายว่า พระเยซูคริสต์เป็นผู้นำความสัมพันธ์นั้นกลับคืนมา (อฟ. 1:4-10) ในพระธรรมเอเฟซัส เปาโลเองได้กล่าวทำชวนคริสเตียนในเอเฟซัสว่า เปาโลต้องการให้พวกเขาระลึกถึงตัวเขาเองกับการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับพระเจ้า เช่น เอเฟซัส 4:1 เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าผู้เป็นนักโทษโดยเห็นแก่องค์พระผู้เป็นเจ้า ขอวิญวนพวกท่านให้ดำเนินชีวิตสมกับการทรงเรียกที่ท่านได้รับการทรงเรียกมานั้น หรือเอเฟซัส 2:13 แต่บัดนี้ในพระเยซูคริสต์ ท่านทั้งหลายอยู่ไกล หมายถึงท่านทั้งหลายเป็นต่างชาติได้เข้ามาใกล้โดยพระโลหิตของพระคริสต์ เรียกกร้องให้พวกเขาเข้าใจและรักษาความสัมพันธ์ดังกล่าวไว้โดยการเชื่อฟังและยอมให้พระเจ้าทรงนำในชีวิต หรือในเอเฟซัส 4:13ก (สมาคม

²แต่ละกล่องก็เป็นตัวแทนของกลุ่มความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนแต่ละหน่วยในสังคมหรืออธิบายต่อไปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกล่องสี่เหลี่ยมลูกบาศก์แต่ละกล่อง คือ ภาพความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว สังคม และชุมชน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับที่ใหญ่ขึ้นมาเป็นความสัมพันธ์ในระดับส่วนรวมไม่ใช่ตัวบุคคล

พระคริสตธรรมไทย, 2554) จนกว่าเราทุกคนจะบรรลุถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในความเชื่อและ
 ในความรู้ถึงพระบุตรของพระเจ้าที่คริสเตียนในเมืองเอเฟซัสและผู้เชื่อในพระเจ้าทุกคนต้องดำเนินไป
 อย่างต่อเนื่องและมีความหวังที่จะประสบความสำเร็จกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเขากับพระเจ้า

3.1.2 ความสัมพันธ์แนวนอน (2D) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ หรือลักษณะ
 ปฏิสัมพันธ์โดยทั่วไประหว่างมนุษย์ด้วยกันตามพระประสงค์ของพระเจ้าที่ทรงตั้งไว้แต่แรกเป็น
 ความสัมพันธ์ในลักษณะที่เท่าเทียมและสนับสนุนกันและกัน เช่น ในพระธรรมปฐมกาล 2:22 - 25
 ส่วนกระดุกซี่โครงที่พระยาเวห์พระเจ้าได้ทรงชักออกจากชายนั้น พระองค์ทรงสร้างให้เป็นหญิง
 แล้วทรงนำมาให้ชายนั่น ชายนั่นจึงว่า “นี่แหละ กระดุกจากกระดุกของเรา เนื้อจากเนื้อของเรา จะเรียก
 คนนี้ว่าหญิง เพราะคนนี้ออกมาจากชาย เพราะเหตุนี้ผู้ชายจะละจากบิดามารดาของเขาไปผูกพันอยู่
 กับภรรยา และเขาทั้งสองจะเป็นเนื้อเดียวกัน ผู้ชายและภรรยาของเขาเปลือยกายอยู่ทั้งสองคนและ
 ไม่อายกัน” (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2554) ตรงกับคำสอนที่ปรากฏในพระธรรมเอเฟซัส เรื่อง
 การบรรลุถึงความเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เมื่อนำมาอธิบายถึง
 ความสัมพันธ์ที่เปาโลกล่าวไว้ในพระธรรมเอเฟซัส เช่น การดำเนินชีวิตด้วยความรัก การละเว้น
 การล่วงประเวณี การโสโครก การละโมภ การพูดลามก การพูดเล่นไม่เป็นเรื่อง และอื่น ๆ ที่จะนำไปสู่
 การทำลายความสัมพันธ์ที่ติระหว่างมนุษย์ด้วยกัน

3.1.3 ความสัมพันธ์แนวลึก (3D) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์และสรรพสิ่ง
 ในธรรมชาติ รวมถึงความสัมพันธ์ในรูปแบบการพึ่งพากันระหว่างมนุษย์และสรรพสิ่งในธรรมชาติ เช่น
 ปฐมกาล 1:28; 2:15 ปฐมกาล 1:24 พระเจ้าตรัสว่า “แผ่นดินจงเกิดสัตว์ที่มีชีวิตตามชนิดของมัน
 คือ สัตว์ใช้งาน สัตว์เลื้อยคลาน และสัตว์ป่าตามชนิดของมัน” ก็เป็นดังนั้นแหละ ปฐมกาล 1:25
 “พระเจ้าทรงสร้างสัตว์ป่าตามชนิดของมัน สัตว์ใช้งานตามชนิดของมัน และสัตว์ต่าง ๆ ที่เลื้อยคลาน
 ทุกชนิด บนแผ่นดินตามชนิดของมัน แล้วพระเจ้าทรงเห็นว่าดี” ปฐมกาล 1:30 - 31 “ฝ่ายสัตว์ทั้งหมด
 บนแผ่นดิน นกทั้งปวงบนท้องฟ้า และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหมดบนแผ่นดิน คือ สิ่งมีชีวิตที่มีลมหายใจนั้น
 เราให้พืชเขียวสดทั้งปวงเป็นอาหาร ก็เป็นดังนั้น พระเจ้าทอดพระเนตรสิ่งทั้งปวงที่พระองค์ทรงสร้างไว้
 ดุสิ ทรงเห็นว่าดียิ่งนัก” (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2554)

ความสัมพันธ์แนวลึกที่ปรากฏในพระธรรมเอเฟซัส หรือการเติบโตจนถึงขนาดความบริบูรณ์
 ของพระคริสต์ ดังที่เปาโลผู้เขียนได้อ้างไว้ในพระธรรมเอเฟซัส 1:9 - 10 (สมาคมพระคริสตธรรมไทย,
 2554) พระเจ้าทรงโปรดให้เราได้รับความล้ำลึกแห่งพระประสงค์ของพระองค์ตามความชอบพระทัยของ
 พระองค์ที่ทรงดำริไว้แล้วในพระคริสต์ ทรงประสงค์ที่จะทำให้แผนงานสำเร็จเมื่อเวลาครบบริบูรณ์แล้ว
 และทรงรวบรวมทุกสิ่งทั้งที่อยู่ในสวรรค์และในแผ่นดินโลกให้อยู่ในพระคริสต์ การร่วมมือ การหันหน้า
 เข้ามาร่วมกัน และการรวมพลัง เมื่อความสัมพันธ์ดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ ระยะห่างระหว่าง
 พระเจ้ากับมนุษย์และสรรพสิ่งอื่น ๆ ในธรรมชาตินี้จะลดลงเปลี่ยนเป็นความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น และกลายเป็น
 ความใกล้ชิดกันระหว่างพระเจ้ากับสิ่งที่พระเจ้าทรงสร้างที่มากยิ่งขึ้น

ปัญหาเรื่องความสัมพันธ์เหมือนรูปแบบของรูปทรงสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ที่บิดเบี้ยว และมากไปกว่านั้น
 ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างลูกบาศก์ ไม่สามารถเชื่อมต่อกันได้สนิทและยิ่งห่างไกล

กับคำว่า กลับไปสู่การอยู่ในตำแหน่งที่เป็นจุด ๆ เดียวกันระหว่างพระเจ้า มนุษย์ และสรรพสิ่งในธรรมชาติ หากเมื่อความสัมพันธ์ในแนวตั้ง แนวนอน และแนวลึกเกิดเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นจนดำเนินไปถึงความบริบูรณ์ในพระคริสต์ เส้นตรงทุกเส้นที่ประกอบเข้าเป็นสี่เหลี่ยมลูกบาศก์จะมีความยาวที่สั้นลง และกลายมาอยู่ในตำแหน่งเดียวกันเป็นอันหนึ่งอันเดียว หรือกลายเป็นจุดที่เป็นความสัมพันธ์ที่ดี เหมือนกับที่เคยปรากฏในตอนที่เราสร้างมนุษย์และสรรพสิ่งดังที่บันทึกไว้ในพระธรรมปฐมกาล³ กลับมาที่จุดปัญหาเรื่องความสัมพันธ์เพราะที่ผ่านมาปฐมกาล 3:1 - 7 การทำลายความสัมพันธ์ทำให้ระยะห่างเปลี่ยนไป หรือการเกิดเส้นความสัมพันธ์มีความยาวที่ไม่สม่ำเสมอ และส่งผลให้เกิดมิติความสัมพันธ์ที่บิดเบี้ยว ไม่ใช่รูปทรงสี่เหลี่ยมลูกบาศก์อีกต่อไป เช่น คนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับพระเจ้า แต่ไม่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อธรรมชาติ เสมอภาคกับมนุษย์ด้วยกัน และการไม่ได้ดูแลรักษาปกป้องธรรมชาติ จะทำให้เกิดเส้นตรงที่ประกอบเป็นสี่เหลี่ยมลูกบาศก์แต่ละด้านมีความยาวไม่เท่ากัน ผลลัพธ์ที่ได้ คือ ลูกบาศก์ที่มีรูปทรงสี่เหลี่ยมที่บิดเบี้ยว ไม่มีความสมดุล ไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน นี่คือการนำเอาแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเส้นตรงบนสี่เหลี่ยมลูกบาศก์มาอธิบายหรือทำความเข้าใจสิ่งที่เปาโลผู้เขียนพระธรรมเอเฟซัสปรารถนาจะเกิดขึ้น หรือความหมายของข้อความในเอเฟซัส 4:13 (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2554)

เพราะฉะนั้น การใช้แนวคิดเรื่องรูปทรงสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ หรือความสัมพันธ์ระหว่างเส้นตรงที่ประกอบเป็นสี่เหลี่ยมลูกบาศก์สามารถนำมาช่วยอธิบายเพื่อช่วยให้คริสเตียนเกิดความเข้าใจคำสอนเรื่องความสัมพันธ์ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ของคริสตศาสนาได้ง่าย ชัดเจน และเห็นภาพมากยิ่งขึ้น เช่น คำอธิษฐานของพระเยซูคริสต์เพื่อให้เกิดการกลับคืนกันใหม่ในกิตติคุณยอห์น 17 (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2554) และข้อความในจดหมายของเปาโลถึงคริสตจักรในเมืองโคโลสี มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับเปลี่ยนแก้ไขเส้นความสัมพันธ์ใน 3 ระดับ คือ แนวตั้ง แนวนอน และแนวลึก ให้เกิดความสมดุลเพื่อในที่สุดก็จะนำพาไปสู่รูปแบบของรูปบาศก์ที่ถูกต้องและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างลูกบาศก์แต่ละรูปได้อย่างแนบสนิท จนกระทั่งการกลับเข้าไปสู่การอยู่ในจุด ๆ เดียวกัน หรือการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่ไม่มีระยะห่างระหว่างกันอีกต่อไป

บทสรุปและข้อเสนอแนะ: เพื่อการบรรลุผลสำเร็จในเรื่องความสัมพันธ์แบบลูกบาศก์สำหรับคริสเตียน

จากการศึกษาทำให้เห็นว่า รูปทรงสี่เหลี่ยมลูกบาศก์เป็นสัญลักษณ์ของความสัมพันธ์ที่มีมิติหลากหลายทั้งในแนวตั้ง แนวนอน และแนวลึก ซึ่งสะท้อนถึงความสัมพันธ์ตามคำสอนของศาสนาคริสต์ที่ปรากฏในพระธรรมเอเฟซัส 4:13 (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2554) ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เมื่อเราสามารถบรรลุผลสำเร็จในความสัมพันธ์ทั้งสามด้านนี้ ความสัมพันธ์ดังกล่าวจะไม่ถูกจำกัดอยู่เฉพาะในรูปทรงสี่เหลี่ยมลูกบาศก์อีกต่อไป แต่จะสามารถดำเนินไปจนกลายเป็นจุดเดียวกัน

³ ลิงก์วิดีโอแสดงการเปลี่ยนแปลง <https://drive.google.com/file/d/1YfPs1CrNtU5gLA-d-pypOeANR5sC2AAiO/view>
(Credit : นรวิทย์ สาริกานนท์ Norawit Sagrikananda)

เปรียบเสมือนการเข้าถึงอาณาจักรของพระเจ้าที่ทุกมิติถูกรวมเข้าด้วยกัน และจากความสัมพันธ์ที่เคยมี มิติ มีความซับซ้อน ก็จะไม่เปลี่ยนแปลงเป็นการตั้งอยู่บนจุด ๆ เดียว คือ มนุษย์และสรรพสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติถูกรวมเข้าอยู่ในพระเจ้าได้อย่างสงบและงดงาม ซึ่งสามารถสรุปให้เห็นประเด็นความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า เป็นความสัมพันธ์ที่สำคัญที่สุด เป็นความสัมพันธ์ที่สร้างได้ด้วยการสื่อสารผ่านการอธิษฐานอ้อนวอน การศึกษาพระคัมภีร์ และการนมัสการ หากความสัมพันธ์มีปัญหา มนุษย์อาจรู้สึกห่างเหินจากพระเจ้า และส่งผลให้เกิดช่องว่างในชีวิตจิตวิญญาณ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เป็นความรักและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คือ หัวใจของคำสอนที่พระเจ้าทรงเรียกร้องให้ประพฤติตาม การแยกขาดหรือปัญหาในความสัมพันธ์นี้อาจนำไปสู่อุปสรรคด้านการเข้าใจและการสื่อสารที่อาจสร้างความเกลียดชังหรือความขัดแย้ง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เป็นการแสดงออกถึงน้ำใจและความเคารพต่อธรรมชาติ สะท้อนถึงความรักของพระเจ้าที่มีต่อการสร้าง หากมนุษย์ไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสิ่งแวดล้อมได้ การใช้ทรัพยากรอย่างไม่ยั่งยืนอาจทำให้เกิดผลกระทบทางลบ จนนำไปสู่อันตรายและทำให้ธรรมชาติเสื่อมเสีย เพราะธรรมชาติจะถูกใช้โดยไม่ได้รับการดูแลจากมนุษย์อย่างเหมาะสม โดยส่งผลทำให้เกิดความไม่สมดุลในธรรมชาติ

จากผลการศึกษา แนวคิดของสี่เหลี่ยมลูกบาศก์นอกจากจะช่วยทำให้คริสเตียนเห็นภาพรวมของความสัมพันธ์ที่พระเจ้าปรารถนา ทั้งในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพระองค์ มนุษย์กับเพื่อนมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติ ซึ่งส่งเสริมการพัฒนาตนเองแล้ว ยังสามารถนำไปต่อยอด และประยุกต์ใช้ในเชิงนโยบายด้านการดูแลและส่งเสริมสมาชิกคริสเตียนในคริสตจักร โดยสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. การนำแนวคิดสี่เหลี่ยมลูกบาศก์มาช่วยใช้ในการเข้าใจรูปแบบความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงอยู่ในคำสอนของเปาโลเมื่อบอกว่าคริสเตียนต้องเติบโตไปถึงขนาดความบริบูรณ์ของพระคริสต์ว่าจะต้องเป็นอย่างไร

2. แนวคิดนี้สามารถต่อยอดเพื่อเข้าใจคำสอนอื่น ๆ ในพระคัมภีร์ที่อาจไม่สามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจนจากการอ่านข้อความเพียงอย่างเดียว

3. ช่วยให้เห็นภาพรวมของความสัมพันธ์ที่พระเจ้าทรงต้องการให้มนุษย์สร้างขึ้นทั้งกับพระเจ้า เพื่อนมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม

4. ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์ที่แท้จริงและยั่งยืนในด้านความสัมพันธ์กับพระเจ้ากับผู้อื่น และกับสิ่งแวดล้อม ที่สามารถพัฒนาต่อยอดไปยังคำสอนเรื่องการอนุรักษ์หรือรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมได้

5. นำเสนอแนวทางในการออกแบบและปฏิบัติตามหลักความสัมพันธ์ในรูปแบบสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ เพื่อให้ความสัมพันธ์เป็นไปอย่างสมดุลและมีความหมาย

6. แนวทางนี้จะช่วยให้คริสเตียนสามารถกลับไปสู่จุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ตามความปรารถนาของพระเจ้า ที่ต้องมีการนำไปศึกษาต่อยอดการอธิบายความหมายพระคัมภีร์ในตอนอื่น ๆ ต่อไป

7. สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนานโยบายด้านอภิบาลสมาชิกในคริสตจักร โดยเฉพาะในการเติบโตด้านความสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสม

เมื่อคริสเตียนเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนในความสัมพันธ์ ซึ่งจะนำไปสู่การเติบโตในระดับความบริบูรณ์ของพระคริสต์แล้ว จะสามารถปฏิบัติภารกิจด้วยความยินดีและไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย แต่จะเกิดแนวทางในการนำคำสอนในพระคัมภีร์ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเป็นระบบ ภายใต้กรอบแนวคิดนี้ จะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมและทัศนคติที่แสดงความรับผิดชอบและมีความหมายในชีวิต โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมที่ตนเองอาศัยอยู่ ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นปัจจัยเสริมที่นำไปสู่ความสงบสุขและความเจริญรุ่งเรืองในสังคมโดยรวม

เอกสารอ้างอิง

สมาคมพระคริสตธรรมไทย. (2554). *พระคริสตธรรมคัมภีร์ ฉบับมาตรฐาน*. สมาคม.

Abbott, T. K. (1974). *The international critical commentary a critical and exegetical commentary*. T&T Clark.

Arndt, F. W. & Gingrich, F. (1952) *A Greek-English lexicon of the New Testament and other early Christian literature*. The University of Chicago Press.

Barth, M. (1974). *The Anchor Bible: Ephesians 4-6*. Doubleday.

Bootsma, E. (2016, February 23). The cube, the sphere and the theology of architecture. The Radiance of Form. <https://radianceofform.blogspot.com/2016/02/the-cube-sphere-and-theology-of.html>

Bromiley, G. W. & Gollwitzer, H. (1997). *Karl Barth Church Dogmatics: A selection with introduction*. T&T Clark.

Charpentier, E. (1981). *How to read the New Testament*. SCM Press.

Cross, M. F., Brown, E. R., & Greenfield, C. (1974). *The Anchor Bible: Ephesians 4-6 (A new translation with introduction and commentary)*. Doubleday.

Davis, J. P. (2004). A brief look at mathematics and theology. *Humanistic Mathematics New Work Journal*, 27, 1-40. <https://scholarship.claremont.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=httpsredir=1&article=1523&context=hmnj>

Eaton, A. M. (2020). *The branch exposition of the Bible: A preacher's commentary of the New Testament*. Langham Global Library.

Kümmel, G. W. (1975). *Introduction to the New Testament*, SCM Press.

Kvasz, L. (2004). The invisible link between mathematics and theology. *Perspectives on Science and Christian Faith*, 56(2), 111-116.

<https://www.asa3.org/ASA/PSCF/2004/PSCF6-04Kvasz.pdf>

Mack, A. M. (2012). *Marriage as a model for relationships within the church?: An exploration of Ephesians 5:21-33 in its first-century and New Testament contexts* [Doctoral dissertation, Acadia Divinity College].

<https://central.bac-lac.gc.ca/.redirect?app=oclc&id=1224180388&lang=eng&>